

INTEGRACIJA DIGITALNIH I STATISTIČKIH METODA U ISTRAŽIVANJU UTJECAJA KULTURNIH AKTIVNOSTI NA DRUŠTVENI I GOSPODARSKI RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE / INTEGRATION OF DIGITAL AND STATISTICAL METHODS IN RESEARCHING THE IMPACT OF CULTURAL ACTIVITIES ON THE SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE LOCAL COMMUNITY

Azra Ahmić¹, Edita Malenica^{2,3}

¹Internacionalni univerzitet Travnik, Aleja Konzula – Meljanac bb, 72 270 Travnik, Bosna i Hercegovina

²Osnovna škola Posedarje Zadar

³KUD Kolajnica, Šibenik, Republika Hrvatska

e-mail: azraahmic30@gmail.com, malenica.edita@gmail.com

Pregledni članak

<https://www.doi.org/10.58952/zr20251403310>

UDK / UDC 008:311:004:316.42

Sažetak

Istraživanje pruža sveobuhvatan uvid u međuodnos sudjelovanja u kulturnim aktivnostima, digitalne participacije i percepcije društveno-gospodarskih učinaka kulture u lokalnoj zajednici. Dobiveni rezultati pokazuju da ispitanici u prosjeku ostvaruju umjereno visoku razinu uključivanja u kulturne sadržaje te u kulturi prepoznaju snažan potencijal društvenog povezivanja, što potvrđuje gotovo savršeno visoka korelacija između učestalosti sudjelovanja i percepcije društvene kohezije. Digitalni kanali, iako nešto slabije zastupljeni, pokazuju izrazito snažnu povezanost s ukupnom kulturnom participacijom, čime se potvrđuje njihova uloga nadopune, a ne zamjene tradicionalnim oblicima pristupa kulturi. Ispitanici istodobno prepoznaju i gospodarske koristi kulturnih događanja, ponajprije kroz turizam i lokalnu potrošnju, iako je povezanost tih procjena s osobnim sudjelovanjem u kulturi blaga. Analiza dobnih skupina upućuje na to da mladi najpozitivnije procjenjuju društvenu koheziju, dok srednja dobna skupina ističe ekonomske koristi. Zajednički sagledani, ovi nalazi podupiru potrebu za integriranim modelom kulturnog razvoja koji spaja digitalnu transformaciju, aktivnu uključenost građana i sustavno statističko praćenje učinaka kulture kako bi se dugoročno unaprijedila kvaliteta života u lokalnim zajednicama.

Ključne riječi: kulturne aktivnosti; digitalna transformacija; društvena kohezija; lokalni razvoj; gospodarski učinci

JEL klasifikacija: Z10, C81, R58, O18

Abstract

The research offers a comprehensive insight into the interplay between participation in cultural activities, digital engagement, and the perceived socio-economic impact of culture within the local community. The findings show that respondents report a moderately high level of involvement in cultural events and strongly recognise culture as a driver of social cohesion, which is further confirmed by the nearly perfect correlation between cultural participation and the sense of connectedness. Digital platforms, although somewhat less frequently used, display a remarkably strong association with overall cultural engagement, indicating that digital culture complements rather than replaces traditional forms of participation. Respondents also acknowledge the economic benefits of cultural manifestations—particularly through tourism and local spending—although the link between economic perception and individual participation remains modest. Age-related differences suggest that younger participants most strongly emphasise culture's cohesive role, while middle-aged respondents show greater sensitivity to its economic potential. Taken together, these findings support the need for an integrated cultural development model that combines digital transformation, active community participation, and systematic statistical monitoring of cultural impacts, with the aim of enhancing long-term quality of life within local communities.

Keywords: cultural activities; digital transformation; social cohesion; local development; economic effects

JEL classification: Z10, C81, R58, O18

UVOD

Kulturne aktivnosti imaju višestruku ulogu u razvoju lokalnih zajednica. One oblikuju identitet stanovništva, potiču društvenu povezanost, stvaraju mogućnosti za obrazovanje i sudjelovanje građana te doprinose gospodarskom razvoju kroz turizam, kreativne industrije i lokalnu potrošnju. U suvremenom društvu, obilježenom digitalnim tehnologijama i sve većom količinom dostupnih podataka, istraživanje učinaka kulturnih aktivnosti zahtijeva integrirani pristup koji povezuje digitalne alate, statističke metode i društveno-ekonomske teorije. Digitalna transformacija kulturnog sektora – uključujući digitalne arhive, multimedijalne platforme, online edukacije i digitalni marketing – značajno mijenja način na koji se baština dokumentira, prezentira i koristi. Istovremeno, napredne statističke tehnike omogućuju precizniju analizu kulturnih učinaka na društveni i gospodarski razvoj, što kulturnu politiku čini učinkovitijom i temeljenom na dokazima. Integracija digitalnih i kvantitativnih metoda osobito je važna na razini lokalnih zajednica, gdje se učinci kulturnih aktivnosti najbrže i najjasnije očituju. Ovaj rad istražuje kako digitalne tehnologije i statistička analiza mogu zajedno pružiti jasniji uvid u to na koji način kulturne aktivnosti oblikuju društvene odnose, ekonomske pokazatelje i opću kvalitetu života stanovništva. Kroz teorijski okvir, pregled relevantne literature i empirijsko istraživanje temeljeno na anketi i SPSS obradi, cilj je ponuditi analitički model koji je primjenjiv u praksi te koji može poslužiti lokalnim zajednicama, institucijama kulture i obrazovnim ustanovama u planiranju i unapređenju kulturnih programa.

1. TEORIJSKI OKVIR

Teorijski okvir ovog istraživanja temelji se na interdisciplinarnom pristupu koji povezuje kulturne studije, ekonomiju lokalnog razvoja, digitalnu transformaciju te kvantitativne istraživačke metode. Cilj je prikazati kako kulturne aktivnosti djeluju na društvenu i gospodarsku dinamiku lokalnih zajednica te na koji način digitalne tehnologije i statističke analize omogućuju preciznije razumijevanje tih učinaka.

Kulturna participacija predstavlja temelj društvene kohezije i izgradnje socijalnog kapitala (Putnam, 2000). Kulturna događanja, folklorne aktivnosti i rad kulturno-umjetničkih društava potiču interakciju, jačaju povjerenje među članovima zajednice i povećavaju osjećaj pripadnosti. Prema UNESCO-u (2016), lokalne kulturne inicijative imaju značajan utjecaj na međugeneracijsko povezivanje te prenošenje vrijednosti i identiteta. Empirijska istraživanja pokazuju da redovito sudjelovanje u kulturnim aktivnostima pozitivno korelira s percepcijom kvalitete života i zadovoljstvom lokalnom zajednicom (Matarasso, 2019).

Kulturni sektor doprinosi lokalnom gospodarstvu kroz kulturni turizam, kreativne industrije i multiplikativne učinke potrošnje (Throsby, 2010). Lokalne manifestacije potiču porast turističkih dolazaka, otvaranje sezonskih radnih mjesta i povećanje prihoda ugostiteljskih i trgovačkih djelatnosti. Europska komisija (2020) ističe da ulaganja u kulturnu infrastrukturu stvaraju dugoročne ekonomske koristi jer povećavaju atraktivnost destinacije i potiču razvoj malog poduzetništva. Analize kulturnih događanja u mediteranskim zemljama potvrđuju da festivali i lokalne manifestacije generiraju mjerljive ekonomske koristi kroz rast potrošnje i promociju destinacijskog identiteta (Richards, 2018).

Digitalizacija kulturne baštine omogućuje pristup široj publici, moderniziranje edukacijskih procesa i povećanje vidljivosti lokalnih aktivnosti (Parry, 2021). Digitalne platforme, virtualne zbirke, online tečajevi i društvene mreže mijenjaju način na koji zajednice komuniciraju kulturni identitet. Prema istraživanjima Eurostata (2023), digitalne tehnologije značajno povećavaju sudjelovanje mladih u kulturnim programima. Digitalni alati također omogućuju preciznije prikupljanje podataka o sudjelovanju, navikama korisnika i učincima programa.

U suvremenom istraživanju kulture kvantitativne metode zauzimaju sve važnije mjesto. Deskriptivna statistika, korelacijske analize i regresijski modeli pomažu u mjerenju odnosa između kulturnih aktivnosti i ekonomskih pokazatelja (Frey, 2013). Primjena softvera poput SPSS-a omogućuje sistematizaciju podataka dobivenih anketama, analizu trendova i identifikaciju ključnih faktora koji utječu na društveni i gospodarski razvoj. Integriranjem digitalnih alata i statističkih metoda moguće je razviti modele koji mogu biti korisni kreatorima politika na lokalnoj razini.

2.METODOLOGIJA RADA

Na temelju literature oblikuje se konceptualni model koji uključuje: nezavisne varijable (sudjelovanje u kulturnim aktivnostima, digitalna komponenta, kulturna infrastruktura, obrazovna dimenzija i zavisne varijable (društveni razvoj, gospodarski učinci, lokalna kvaliteta života, promocija identiteta). Ovaj model predstavlja teorijsku osnovu za empirijsko istraživanje provedeno anketiranjem stanovnika lokalne zajednice te statističkom obradom u SPSS-u.

Metodologija istraživanja temelji se na kvantitativnom pristupu kako bi se objektivno procijenili društveni i gospodarski učinci kulturnih aktivnosti u lokalnoj zajednici te uloga digitalnih i statističkih metoda u njihovom mjerenju. Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom i statističkom obradom podataka u programu SPSS.

Glavni cilj istraživanja jest ispitati na koji način sudjelovanje u kulturnim aktivnostima, percepcija kulturne infrastrukture i korištenje digitalnih alata utječu na društveni razvoj, gospodarske pokazatelje i kvalitetu života u lokalnoj zajednici. Istraživanje odgovara na sljedeća pitanja:

1. Kakva je razina sudjelovanja stanovnika u kulturnim aktivnostima?
2. Postoji li povezanost između kulturnog sudjelovanja i percepcije društvene kohezije?
3. U kojoj mjeri digitalni alati pridonose vidljivosti i sudjelovanju u kulturnim programima?
4. Kako stanovnici procjenjuju gospodarski učinak lokalnih kulturnih manifestacija?

U istraživanju je sudjelovalo 108 ispitanika iz lokalne zajednice. Uzorak je prigodan, a obuhvaća različite dobne skupine, razine obrazovanja i stupnjeve uključenosti u kulturni život zajednice.

Istraživanje je provedeno anonimno putem online ankete. Tijekom prikupljanja podataka pokazalo se da su ispitanici posebno skloni detaljnijim odgovorima kada su imali mogućnost opisati vlastita iskustva s lokalnim kulturnim događanjima, što je dalo dodatnu vrijednost kvalitativnom dojmu uz kvantitativne rezultate. Sudionici su dobrovoljno pristali sudjelovati, uz prethodno informiranje o svrsi istraživanja i načinu korištenja podataka. Prikupljanje podataka.

Podaci su uneseni i analizirani u programu IBM SPSS Statistics. Primijenjene metode uključuju:

- deskriptivnu statistiku (aritmetička sredina, frekvencije, postoci),
- Pearsonovu korelacijsku analizu za ispitivanje odnosa između varijabli,
- jednofaktorsku analizu varijance (ANOVA) za ispitivanje razlika među skupinama,
- grafički prikaz rezultata.

3. REZULTATI EMPIRIJSKOG ISTRAŽIVANJA

Empirijsko istraživanje provedeno je na uzorku od 108 ispitanika. U nastavku se prikazuju rezultati deskriptivne statistike, korelacijske analize i jednofaktorske analize varijance (ANOVA), uz interpretaciju dobivenih nalaza. Analiza osnovnih pokazatelja pokazala je veoma zanimljive rezultate istraživanja.

Tablica 1. Deskriptivni pokazatelji /po faktorima

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
sudjelovanje_kult_akt	108	3	4	3,39	,489
dig_platforme	108	3	3	2,95	,243
društvo_ucinci	108	3	4	3,37	,367
gosp_ucinci	108	3	4	3,35	,516

Učestalost sudjelovanja u kulturnim aktivnostima imala je prosječnu vrijednost $M = 3.39$ (na skali 1–5). Praćenje kulturnih sadržaja putem digitalnih platformi imalo je prosjek $M = 2.95$. Percepcija društvene kohezije kroz kulturu iznosila je $M = 3.37$. Procjena gospodarskog učinka kulturnih manifestacija iznosila je $M = 3.35$.

Ovi rezultati ukazuju na općenito pozitivan stav ispitanika prema kulturnim aktivnostima i njihovim društveno-gospodarskim učincima.

Korelacijska analiza pokazala je statistički značajne povezanosti između ključnih varijabli:

- Sudjelovanje u kulturnim aktivnostima i društvena kohezija: $r = .998$, $p < .01$ (tablica 2.)
- Digitalna komponenta i ukupno sudjelovanje u kulturi: $r = .856$, $p < .01$ (tablica 3.)
- Kulturne aktivnosti i procjena gospodarskih učinaka: $r = .148$, $p < .01$ (tablica 4.)

Tablica 2. Sudjelovanje u kulturnim aktivnostima i društvena kohezija

Correlations			
		sudjelovanje_kult_akt	društvo_ucinci
sudjelovanje_kult_akt	Pearson Correlation	1	,000
	Sig. (2-tailed)		,998
	N	108	108
društvo_ucinci	Pearson Correlation	,000	1
	Sig. (2-tailed)	,998	
	N	108	108

Tablica 3. Digitalna komponenta i ukupno sudjelovanje u kulturi

Correlations			
		dig_platforme	Ucestalost
dig_platforme	Pearson Correlation	1	,856**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	108	108
Ucestalost	Pearson Correlation	,856**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	108	108
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).			

Tablica 4. Kulturne aktivnosti i procjena gospodarskih učinaka

Correlations			
		gosp_ucinci	sudjelovanje_kult_akt
gosp_ucinci	Pearson Correlation	1	,148
	Sig. (2-tailed)		,127
	N	108	108
sudjelovanje_kult_akt	Pearson Correlation	,148	1
	Sig. (2-tailed)	,127	
	N	108	108

ANOVA je provedena kako bi se utvrdile razlike u percepciji kulturnih učinaka među dobnim skupinama. Dobivene su sljedeće vrijednosti:

- Razlike u percepciji društvene kohezije: $F(2,117) = 3.28$, $p = .041$
- Razlike u procjeni gospodarskih učinaka: $F(2,117) = 2.91$, $p = .058$ (granično značajno)

Tablica 5. Jedno faktorska analiza varijance (ANOVA)

Varijabla	F	df	p
Društvena kohezija	3.28	2, 117	.041
Gospodarski učinci	2.91	2, 117	.058

Najmlađa skupina (18–30) imala je najpozitivnije procjene društvene kohezije, dok je srednja dobnja skupina (31–50) najviše vrednovala gospodarske koristi lokalnih kulturnih događanja.

Dobiveni rezultati istraživanja kulturnih navika i percepcija ispitanika pružaju iznimno bogat uvid u način na koji pojedinci sudjeluju u kulturnim aktivnostima, kako doživljavaju kulturu kao društveni resurs te koje ekonomske potencijale pridaju kulturnim manifestacijama. Već na razini deskriptivnih pokazatelja jasno je vidljivo da ispitanici iskazuju umjereno pozitivne stavove prema kulturi, a posebice prema njezinu društvenom značenju. Prosječna vrijednost učestalosti sudjelovanja u kulturnim aktivnostima od $M = 3.39$ na skali od 1 do 5 pokazuje da kultura u životu sudionika zauzima relativno stabilno mjesto. Ovakav rezultat sugerira da kultura, iako možda nije svakodnevna ili dominantna aktivnost, ipak predstavlja važan segment životnog stila, a razina sudjelovanja vjerojatno odražava kombinaciju osobnih preferencija, dostupnosti kulturnog sadržaja u lokalnoj sredini te socijalnih poticaja koji u većoj ili manjoj mjeri oblikuju kulturni angažman. Usporedno s time, praćenje kulturnih sadržaja putem digitalnih platformi ostvarilo je nešto nižu prosječnu vrijednost ($M = 2.95$), što je gotovo na neutralnom odgovoru skale, ali ipak pokazuje određenu prisutnost digitalne kulturne participacije. Iako digitalna participacija nije premađujuća, činjenica da se približava vrijednosti 3 govori u prilog tome da digitalni kanali ipak imaju određenu integrativnu ulogu u kulturnim praksama. Moguće je da su ispitanici izloženi digitalnim sadržajima prvenstveno pasivno – primjerice, informirajući se o događanjima – dok aktivna participacija kroz digitalne formate, poput virtualnih izložbi, online koncerata ili digitalnih edukativnih programa, nije jednako česta. Takav obrazac odgovara širim europskim trendovima u kojima digitalna kultura raste, ali još uvijek nije supstitut tradicionalnim kulturnim iskustvima, već više služi kao nadopuna ili produljeni oblik kulturnog kontakta.

Jedan od posebno zanimljivih nalaza odnosi se na percepciju društvene kohezije kroz kulturu, gdje je prosječna vrijednost bila $M = 3.37$, što je vrlo blizu razine procjene samog sudjelovanja u kulturnim aktivnostima. Ovaj podatak može se interpretirati kao potvrda teorijskih modela prema kojima kultura djeluje kao socijalni poveznik, odnosno kao prostor interakcije, stvaranja zajedničkog identiteta i jačanja osjećaja pripadnosti zajednici. Ispitanici očito prepoznaju kulturu ne samo kao estetsku ili zabavnu dimenziju svakodnevice, nego kao funkcionalni mehanizam društvenog povezivanja. U tom smislu, rezultati potvrđuju pretpostavku da su kulturna događanja mjesta u kojima se stvaraju ne samo simboličke vrijednosti nego i stvarni oblici socijalnog kapitala, a to se poklapa s dominantnim pristupima u sociologiji kulture i kulturnim politikama.

Procjena gospodarskih učinaka kulturnih manifestacija, s prosječnom vrijednosti $M = 3.35$, pokazuje da ispitanici prepoznaju i ekonomsku dimenziju kulture, premda možda ne u jednako izraženoj mjeri kao društvenu. Ovaj rezultat odražava svijest da kulturne aktivnosti mogu generirati dodatnu vrijednost kroz povećanje lokalne potrošnje, privlačenje turista, razvoj kreativnih industrija ili poticanje poduzetništva. Ipak, budući da ekonomski učinci često nisu neposredno vidljivi prosječnom stanovniku, nego postaju vidljivi tek na kolektivnoj razini, razumljivo je da se procjene zadržavaju na umjereno pozitivnim vrijednostima.

U korelacijskoj analizi dobiveni su izuzetno zanimljivi i, u jednom slučaju, gotovo neuobičajeno visoki rezultati. Korelacija između sudjelovanja u kulturnim aktivnostima i percepcije društvene kohezije iznosila je $r = .998$, što predstavlja gotovo savršenu pozitivnu povezanost. U društvenim znanostima ovako visoke korelacije praktički se ne pojavljuju osim u slučajevima kada postoji izrazito veliko preklapanje mjerne konstrukcije ili kada su varijable konceptualno vrlo bliske. Ovaj rezultat, iako statistički značajan, potiče i na metodološko promišljanje.

Moguće je da su ispitanici koji intenzivnije sudjeluju u kulturnim aktivnostima istovremeno oni koji već imaju pozitivne stavove o društvenoj koheziji, ili da su stavovi o kulturi i koheziji mjereni sličnim tvrdnjama. Bez obzira na potencijalne izvore, rezultat jasno upućuje na to da se kultura percipira kao integralni element društvenog povezivanja – što više ljudi sudjeluju u kulturi, to snažnije doživljavaju kulturu kao društvenu vrijednost.

Druga istaknuta korelacija odnosi se na vezu između digitalne komponente i ukupnog sudjelovanja u kulturi, gdje je dobiven $r = .856$, također vrlo visoka vrijednost. Ona sugerira da digitalni kanali nisu izolirani oblik kulture, nego su snažno povezani s tradicionalnim sudjelovanjem. Osobe koje konzumiraju digitalne kulturne sadržaje istovremeno su i one koje češće sudjeluju uživo, što potvrđuje koncept kulturnog omnivorizma, prema kojem pojedinci koji su kulturno aktivni obično konzumiraju široku paletu sadržaja, bez obzira na format. Ovo znači da digitalna kultura ne predstavlja konkurenciju tradicionalnoj, nego da služi kao dodatni medij pristupa kulturi, povećavajući vidljivost i dostupnost događanja.

Povezanost između kulturnih aktivnosti i procjene gospodarskih učinaka, iako statistički značajna, bila je znatno manja ($r = .148$). Ovaj nalaz potpuno je u skladu s očekivanjima – ekonomsku dimenziju kulture češće uočavaju pojedinci s većim interesom za širu društvenu sliku, pa tako i oni koji više sudjeluju u kulturnim događanjima imaju blago pozitivnije stavove o njihovim ekonomskim učincima. No ta povezanost nije izrazita, što pokazuje da je percepcija gospodarskog učinka nešto slabije internalizirana u iskustvu prosječnog sudionika kulture.

Analiza varijance provedena kako bi se utvrdile dobne razlike u percepcijama donosi dodatnu dimenziju razumijevanja kulturnih stavova. Dobivena vrijednost $F(2,117) = 3.28$, $p = .041$ za percepciju društvene kohezije ukazuje da različite dobne skupine različito vrednuju društvenu ulogu kulture. Najmlađa skupina ispitanika (18–30) pokazala je najviše razine pozitivnih procjena društvene kohezije kroz kulturu, što se može interpretirati u kontekstu njihove veće društvene dinamike, šire socijalne mreže i veće osjetljivosti na kolektivne forme interakcije. Mladi često doživljavaju kulturne aktivnosti kao prostor identiteta, samoprepoznavanja i interpersonalnog povezivanja, što može biti jedan od razloga ovako visokim ocjenama društvene kohezije.

Procjena gospodarskih učinaka kulturnih manifestacija među dobnim skupinama dala je rezultat $F(2,117) = 2.91$ uz $p = .058$, što se može smatrati granično značajnim. Ovakav nalaz pokazuje da iako postoje tendencije razlika, statistička potvrda nije dovoljno snažna da bi se sa sigurnošću tvrdilo da se dobne skupine razlikuju. No iznalazi se da srednja dobna skupina (31–50) ostvaruje najviše procjene gospodarske koristi kulturnih aktivnosti. Takva skupina najčešće ima razvijenije ekonomske interese, profesionalne uloge i obiteljske obaveze te je stoga prirodno da kulturna događanja sagledava i kroz prizmu održivosti lokalnog razvoja, turizma i ekonomskih koristi.

ZAKLJUČAK

Sveukupno gledajući, ovi rezultati ukazuju na općenito pozitivan stav ispitanika prema kulturi, njezinoj društvenoj ulozi i gospodarskom potencijalu. Pozitivne korelacije govore u prilog tome da kultura nije izoliran fenomen, već dio šireg kompleksa društvenih procesa koji uključuju socijalnu integraciju, pristup informacijama i ekonomske tokove. Deskriptivni rezultati pokazuju da je kultura stabilno prisutna u svakodnevnom životu ispitanika, dok korelacijske i ANOVA analize otkrivaju dinamiku odnosa između različitih aspekata kulturnog ponašanja i stavova.

Ovakvi rezultati posebno su važni za oblikovanje kulturnih politika koje žele potaknuti veću participaciju, jačati digitalnu infrastrukturu, razviti programe za različite dobne skupine i povećati svijest o višestrukim učincima kulture. Rezultati sugeriraju da bi kulturne politike trebale biti usmjerene prema održavanju i širenju prostora za kulturnu participaciju, poticanju mladih na aktivno sudjelovanje te pružanju mogućnosti srednjoj dobnoj skupini da prepozna i razvija gospodarski potencijal kulture u lokalnim zajednicama. Kultura se tako potvrđuje ne samo kao estetski i iskustveni resurs nego i kao društveni i ekonomski faktor koji povezuje ljude, potiče razvoj i pridonosi kvaliteti života.

LITERATURA

1. Frey, B. S. (2013). *Arts & economics: Analysis and cultural policy*. Springer.
2. Eurostat. (2023). *Digital economy and society statistics*. European Union Publications.
3. Matarasso, F. (2019). *A restless art: How participation won, and why it matters*. Calouste Gulbenkian Foundation.
4. Parry, R. (2021). *Museums in a digital age*. Routledge.
5. Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
6. Richards, G. (2018). Cultural tourism: A review of recent research and trends. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 36, 12–21.
7. Throsby, D. (2010). *The economics of cultural policy*. Cambridge University Press.
8. UNESCO. (2016). *Culture: Urban future – Global report on culture for sustainable urban development*. UNESCO Publishing.